KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, achtste kamer, de 26e april 1983 door de Gemeenschapsminister van Cultuur verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van decreet "houdende de samenstelling en de oprichting van een Mediaraad van de Vlaamse Gemeenschap", heeft de 24e mei 1984 het volgend advies gegeven :

I. STREKKING VAN HET ONTWERP.

Het ontwerp heeft tot doel bij het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap een "Mediaraad van de Vlaamse Gemeenschap" op te richten, die tot opdracht heeft advies uit te brengen over alle aangelegenheden "die het mediabeleid in de ruimste zin betreffen" (artikel 2, §§ 1 en 2).

Tot de bevoegdheidssfeer van die Mediaraad zouden, blijkens artikel 2, § 3, behoren: "de radio-omroep en de televisie, de geschreven pers, de nieuwe informatiemiddelen die bestaan of die zich aankondigen". Over andere media kan, nog steeds volgens die paragraaf, de Mediaraad zich beraden voor zover die verband houden met zijn eerste opdracht.

II. ALGEMENE OPMERKINGEN.

1. Oprichting bij decreet.

Adviesorganen, ook wanneer hun opdracht erin bestaat eveneens de wetgevende macht van advies te dienen, worden slechts uitzonderlijk bij legislatieve maatregel opgericht.

Onder voorbehoud van wat hierna in de algemene opmerking II, 4, zal worden gezegd, zou de ontworpen Mediaraad

.../...

dus bij besluit van de Executieve kunnen worden opgericht, wat natuurlijk zou meebrengen dat ook voor latere wijzigingen van het statuut van de Mediaraad of voor de afschaffing van die raad een besluit van de Executieve zou volstaan.

2. Het begrip "media".

De term "media" wordt in het ontwerp niet nader omschreven.

Het is een verzamelterm, waaromtrent in de vakliteratuur nogal wat meningsverschillen bestaan. G. FAUCONNIER (Massacommunicatie, een terreinverkenning, Tjeenk WILLINK, 1973, blz. 26) komt tot een opsomming van niet minder dan tien betekenissen van het woord, waaronder onder meer de taal, een code, de produkten van de (massa)communicatie (bv. het nieuwsbericht), de technische apparatuur die het zenden of het ontvangen van boodschappen mogelijk maakt, de organen die boodschappen doen ontstaan of ontvangen boodschappen verspreiden (bv. de Duitse pers, de B.R.T.), de dragers van de massacommunicatieboodschappen (bv. de krant, het tijdschrift, de film, de radio, de televisie), enz.

.../...

Zonder op die diverse betekenissen en onderscheiden te moeten ingaan, kan uit de memorie van toelichting (blz. 1) worden afgeleid dat hoofdzakelijk wordt gedacht aan de belangrijkste massacommunicatiemiddelen, te weten de schrijvende pers en de omroep, daarin begrepen de kabeldistributie en de nieuwe technologieën in dat domein, en, in ondergeschikte mate, aan andere middelen zoals film, boek, toneel. De bibliotheken, eveneens geciteerd in de memorie, kunnen daarentegen moeilijk als een medium worden beschouwd, evenmin als de bioscoop of het theater, vermits het slechts plaatsen zijn waar het eigenlijke medium ter beschikking van het publiek wordt gesteld.

3. Opdracht van de op te richten Mediaraad.

3.1. Luidens artikel 2, § 2, van het ontwerp zal de Mediaraad die men wil oprichten tot taak hebben "op eigen initiatief of op verzoek van de Vlaamse Executieve en/of (lees : of) van de Vlaamse Raad, advies uit te brengen over alle aangelegenheden die het mediabeleid in de ruimste zin betreffen".

Het spreekt echter vanzelf dat de adviezen van de Mediaraad de Vlaamse Raad en de Vlaamse Executieve slechts van nut zullen kunnen zijn in de mate dat zij betrekking hebben op aangelegenheden die binnen de bevoegdheid van die organen of, algemeen uitgedrukt, binnen de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap vallen.

Het lijkt derhalve aangewezen in de eerste plaats te pogen de inhoud van die bevoegdheid nader te omschrijven, te meer dat zulks heel wat interpretatie vergt van de ter zake geldende voorschriften.

.../...

3.2. De bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap inzake mediabeleid moet worden gezocht in artikel 59bis, § 2, 1°, van de Grondwet, krachtens hetwelk de Gemeenschapsraden de culturele aangelegenheden regelen. Deze culturele aangelegenheden zijn opgesomd in artikel 4 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en omvatten onder meer de bescherming en de luister van de taal (1°), de schone kunsten (3°), de bibliotheken, discotheken en soortgelijke diensten (5°), de radio-omroep en de televisie, het uitzenden van mededelingen van de nationale Regering en van handelspubliciteit uitgezonderd (6°).

3.2.1. De punten 1° tot 10° van de in artikel 4 vervatte opsomming stemmen in grote mate overeen met die van artikel 2 van de wet van 21 juli 1971 betreffende de bevoegdheid en de werking van de cultuurraden voor de Nederlandse cultuurgemeenschap en voor de Franse Cultuurgemeenschap.

De memorie van toelichting bij het ontwerp dat de wet van 8 augustus 1980 is geworden, preciseert uitdrukkelijk dat die tien materies "reeds in artikel 2 van de wet van 21 juli 1971 opgenomen waren" (1).

Men dient dus vooral aan de hand van deze laatste en van de parlementaire voorbereiding ervan, na te gaan voor welke aangelegenheden de Mediaraad bevoegd kan zijn.

In de memorie van toelichting van de wet van 21 juli 1971 (2) wordt uiteengezet dat, met betrekking tot de omschrijving van de culturele aangelegenheden, de Regering moest kiezen tussen twee formules : ofwel de gedetailleerde opsomming ofwel algemene rubrieken. De voorkeur ging naar deze laatste omdat ze de mogelijkheid openlaat voor interpretatie, zodat de wetgever niet opnieuw moet optreden telkens er zich nieuwe vormen in het culturele leven ontwikkelen.

.../...

---

(1) Gedr. St. Senaat, 434 (1979-1980), nr 1, blz. 4.

(2) Gedr. St. Senaat, 400 (1970-1971), blz. 4.

Over het begrip "bescherming en luister van de taal" in 1°, vermeldt de memorie van toelichting onder meer de verspreiding van de literatuur in binnen- en buitenland. In de Senaatscommissie werd gepreciseerd dat onder meer nationaal blijven, bepaalde economische en fiscale regelingen in verband met uitgave en verkoop van boeken (1).

Bij "kunsten, met inbegrip van toneel en film" in 3° (in de wet van 8 augustus 1980 werd dit "schone kunsten"), stipt de memorie van toelichting aan dat deze notie zich uitstrekt tot alle vormen van kunst : letterkunde, muziek, toneel, ballet, film en beeldende kunsten.

In de Senaatscommissie wordt er evenwel op gewezen dat onder meer nationaal blijven : de sociale wetgeving voor het personeel en de acteurs, de strafwetgeving voor de openbare zeden en de jeugdbescherming alsook de economische reglementeringen inzake films. Het gaat om nevenaspecten die geen cultureel karakter hebben.

De Minister van Nederlandse Cultuur voegde eraan toe dat het sociaal statuut van de kunstenaar nationaal blijft, zomede de strafbepalingen en de economische maatregelen tot ondersteuning van het filmbedrijf.

Met betrekking tot 4° "cultureel patrimonium, musea en andere wetenschappelijk-culturele instellingen" vermeldt de memorie van toelichting onder meer het verplicht maken van de neerlegging in een publiekrechtelijke instelling van een of meer exemplaren van om het even welke publicatie die vermenigvuldigd wordt door middel van drukkunst, door fonografische

.../...

---

(1) Gedr. St. Senaat, 497 (1970-1971), blz. 2.

of cinematografische procédés, de verplichte bewaring van radio- en televisieopnamen van cultureel-historisch belang, het reglementeren van aanplakking en publiciteit op of in de onmiddellijke nabijheid van monumenten, landschappen en plaatsen van historisch belang, ook langs toeristische wegen.

Het 5° "bibliotheken, discotheken en soortgelijke diensten" bedoelt alle vormen van verzamelingen die ten dienste van het publiek worden gesteld : bibliotheken, ook mobiele, hemerotheken (verzameling van dagbladen, tijdschriften, brochures e.d.), verzamelingen van klank- en beeldopnamen, met inbegrip van de toekenningsvoorwaarden van toelagen.

Het 6° "radio-omroep en televisie, het uitzenden van regeringsmededelingen (lees sedert 1980 : mededelingen van de nationale Regering) en van handelspubliciteit uitgezonderd" is op zichzelf nogal klaar; de memorie van toelichting verduidelijkt evenwel dat ook uitgesloten zijn, de radiotelegrafie, de radiotelefonie en andere radioverbindingen.

Uitermate belangrijk is ten slotte een passage uit de algemene bespreking in het verslag van de Senaatscommissie (1) waarin wordt gesteld dat de opiniepers nationale materie blijft; een orde van journalisten en het sociaal statuut van de kunstenaars dienen door de nationale wetgever te worden geregeld.

3.2.2. Zoals hierboven reeds is gezegd, verwijst de memorie van toelichting bij het ontwerp dat de wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen is geworden, voor de commentaar bij de eerste tien punten van de opsomming der culturele aangelegenheden door artikel 4, naar de parlementaire voorbereiding van de wet van 21 juli 1971.

.../...

---

(1) Pasin. 1971, blz. 1473-1474.

Aangaande het eerste punt, "de bescherming en de luister van de taal", werd er in 1980 geen precisering meer gegeven die voor het thans behandelde ontwerp dienstig is.

Wat 3° "de schone kunsten" betreft, werd een amendement dat tot doel had het sociaal statuut van de beroepskunstenaar aan de Gemeenschappen toe te wijzen, in de Senaatscommissie verworpen; hetzelfde geldt voor het amendement tot verduidelijking van het begrip "kunst" door "met inbegrip van ... alle filmaangelegenheden" (1). Een ander amendement ertoe strekkende aan het woord "kunsten" toe te voegen "met inbegrip van toneel, film en enigerlei andere vorm van audio-visuele communicatie" werd eveneens afgewezen nadat de Minister van de Vlaamse Gemeenschap erop gewezen had dat de ontwerp-tekst de door het amendement beoogde gebieden, gevolg van de recente technische vooruitgang op het gebied van de audio-visuele middelen, reeds impliciet insloot.

Wel werd ingestemd met het schrappen, uit het ontwerp, van de woorden "met inbegrip van toneel en film", om te voorkomen dat aan de toegewezen bevoegdheid een beperkende uitleg zou worden gegeven (2).

In de Kamercommissie stelde een lid de vraag of de kredieten voor de film in de begroting van Economische Zaken zullen worden gefederaliseerd.

.../...

---

(1) Gedr. St. Senaat, 434 (1979-1980), nr 2, blz. 94.

(2) Gedr. St. Senaat, 434 (1979-1980), nr 22, blz.95.

De Minister van de Vlaamse Gemeenschap antwoordde dat die kredieten nationaal blijven, omdat het hier gaat om een steun aan de filmindustrie (1).

Bij het 5° "de bibliotheken, discotheken en soortgelijke diensten", is in de Senaatscommissie bevestigd dat daarin zijn begrepen de fonotheken, mediatheken en cinematheken. Daarentegen werd het opnemen van "de databanken en de regeling van hun oprichting en hun aanwending" verworpen en onderstreepte een lid dat "de bescherming van het privé-leven en van de persoonlijke vrijheid in ieder geval tot de bevoegdheid van de nationale wetgever blijft behoren" (2).

Dienaangaande verklaarde de Minister van Binnenlandse Zaken en Institutionele Hervormingen (F) in de Kamer van Volksvertegenwoordigers : "Il a été déclaré de façon explicite ... que toutes les banques de données culturelles tombaient dans les matières relevant des conseils de communauté. La seule exception qui, à ce moment-là, a été constatée ... ce sont les éléments qui pourraient avoir un rapport avec la vie privée des individus, et qui eux, relèvent du droit général et restent donc sous le contrôle du législateur national" (3).

.../...

---

(1) Gedr. St. Kamer van Volksvertegenwoordigers, 627 (1979-1980), nr 10, blz. 39.

(2) Gedr. St. Senaat, 434 (1979-1980), nr 2, blz. 99-100.

(3) Parl. Hand. Kamer, 3 augustus 1980, blz. 3091.

Op het 6° "de radio-omroep en de televisie, het uitzenden van mededelingen van de nationale Regering en van handelspubliciteit uitgezonderd" werd heel wat commentaar verstrekt die voor deze zaak van nut is.

In de Senaatscommissie werd een amendement ingediend om dit 6° als volgt te stellen :

> "6° Radio-omroep en televisie, daaronder begrepen de radiodistributie en de kabeltelevisie, de communautaire radio en televisie, de particuliere radio-omroep en televisie, de amateursradio-omroep en -televisie en de vrije radio-omroep en televisie".

Dit amendement werd verworpen nadat de Minister van de Franse Gemeenschap verklaard had dat "die opsomming niets aan de huidige toestand verandert voor zover de Gemeenschappen het probleem van de kabel- of etheruitzendingen behoren te regelen. Er rijzen op een bepaald ogenblik slechts problemen in verband met bijvoorbeeld plaatselijke radio-uitzendingen of proefnemingen met gemeenschapstelevisie. De beschikbare golflengten hangen eveneens af van internationale overeenkomsten. Het is de Minister van P.T.T. die op het internationale vlak onderhandelt over het type en het aantal frequenties waarover wij kunnen beschikken. Van dat ogenblik af zijn het de Gemeenschappen die beslissen over de toekenning van de frequenties voor proeven van gemeenschapstelevisie of plaatselijke radio-uitzendingen" (1).

Het amendement werd opnieuw ingediend en besproken tijdens de vergadering van de Senaat van 20 juli 1980. Het werd opnieuw verworpen nadat de Minister van de Vlaamse Gemeenschap had verklaard dat de materies kabeltelevisie en vrije radio niet in hun geheel aan de Gemeenschappen konden worden toevertrouwd omdat bepaalde aspecten ervan, te weten de verdeling van de frequenties, nationaal moeten blijven (2).

.../...

(1) Gedr. St. Senaat, 434 (1979-1980), nr 2, blz. 100-102.
(2) Parl. Hand. Senaat, 20 juli 1980, blz. 2292 en 2293.

Hetzelfde amendement werd nog eens ingediend en verworpen in de Kamercommissie, waar de Minister van de Franse Gemeenschap verklaarde "dat onderscheid moet worden gemaakt tussen de technische aspecten van die operaties en hun culturele inhoud. De praktijk is duidelijk en het amendement zal niet bijdragen tot verduidelijking van de toestand" (1).

Tijdens de vergadering van de Kamer van Volksvertegenwoordigers van 3 augustus 1980 diende een lid een amendement in om het 6° als volgt aan te vullen : "alsmede het op om het even welke wijze elektronisch verspreiden van informatie in verband met aangelegenheden bedoeld in de artikelen 4, 5 en 6 van deze wet". In de toelichting werd gezegd dat het ging om onder andere Citizenband, ... video en beeldplaat. Ook dit amendement werd verworpen (2).

Belangrijker nog voor het hier aan de orde zijnde onderwerp is het verwerpen - in de Senaatscommissie - van een amendement om een 6°bis in te voegen, luidende : "6°bis De geschreven pers".

Het werd onder meer als volgt verantwoord :

> "Het lijdt geen twijfel dat het mediabeleid behoort tot de culturele aangelegenheden, bedoeld in het 1° van § 2 van artikel 59bis van de Grondwet. Een behoorlijk mediabeleid is trouwens slechts mogelijk indien alle media in hun onderlinge samenhang door één instantie kunnen worden behandeld.
>
> Tijdens de debatten in het Parlement over de rechtstreekse steun aan de dagbladpers, tot behoud van de diversiteit ervan, werd door diverse sprekers, die door niemand werden tegengesproken, de opvatting verdedigd dat deze rechtstreekse steun behoort tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen.
>
> ...

.../...

(1) Gedr. St. Kamer van Volksvertegenwoordigers, 627 (1979-1980), nr 10, blz. 41-42.

(2) Parl. Hand., Kamer, 3 augustus 1980, blz. 3089.

Het invoegen van "de geschreven pers" na 6° wordt verantwoord door de aanwezigheid, in de aangelegenheden van artikel 4, genummerd van 3° tot 6°, van elementen die geheel of gedeeltelijk behoren tot het mediabeleid (toneel, film, bibliotheken, discotheken, radio- en televisieomroep)" (1).

Bedoeld amendement gaf aanleiding tot de volgende opmerkingen :

"De Minister van de Franse Gemeenschap verklaart dat de pers een bedrijfstuk is en tevens een communicatiemedium. Als bedrijfstuk heeft men steeds geoordeeld dat ze tot de regionale bevoegdheid behoort, zoals om het even welke bedrijfssector. Als communicatiemedium zal de toekomst van de geschreven pers de vijf eerstkomende jaren worden beïnvloed door twee belangrijke technische gebeurtenissen. Ten eerste, de reclame op de radio en de televisie. Ten tweede, de enorme gevolgen die de invoering van de telematica in de komende jaren zal hebben. Dit betekent dat het op een bepaald ogenblik mogelijk zal zijn databanken in te schakelen op de kabel of de radio-televisie. Dat zou wel eens de praktijk van de geschreven pers in ons land en in de wereld grondig kunnen wijzigen.

Op dit moment blijven de kabeldistributie en de telematica tot de nationale bevoegdheid behoren. Gegeven het feit van degenen die de technische middelen beheersen voor de toekomst van de geschreven pers en gegeven het feit dat de beheersing van die technische middelen of de reglementering ervan tot de nationale bevoegdheid blijven behoren, is het dus onmogelijk vandaag aan te nemen dat de geschreven pers zonder een globale nieuwe probleemstelling aan die nationale bevoegdheid wordt onttrokken, niet om politieke redenen, maar omdat een samenhangend beleid nodig is.

Verscheidene commissieleden zeggen te aarzelen om in zulke algemene bewoordingen aan de Gemeenschappen de bevoegdheid inzake hulp aan de opiniepers toe te kennen wegens de praktische gevolgen die zouden kunnen voortvloeien uit zeer uiteenlopende toestanden welke binnen elk van beide Gemeenschappen zouden kunnen bestaan.

Er worden ook twijfels uitgedrukt over de grondwettigheid van dit amendement, dat betrekking heeft op een in de Grondwet gewaarborgde vrijheid, waarvan de uitoefening, als zodanig, normalerwijze slechts door de wet kan worden geregeld. Die opmerking wordt ook gemaakt wat betreft de andere vormen van meningsuiting.

...

De Minister van Institutionele Hervormingen (F) voegt eraan toe dat de wetten inzake economische expansie op gewestelijk niveau zullen blijven gelden voor de hulp aan

---

een personderneming. De wet die de mogelijkheid biedt de verscheidenheid van opinie te handhaven, is een nationale wet en zij moet dat blijven, mede wegens de belangrijke zijdelingse hulp die aan de pers wordt verleend, bijvoorbeeld door middel van preferentiële posttarieven".

Na deze gedachtenwisseling wordt het amendement verworpen met 12 tegen 7 stemmen, bij 1 onthouding (1).

Een amendement dat ertoe strekte artikel 4, 6°, aan te vullen met de woorden "de sociale communicatiemiddelen" werd ingetrokken, nadat de Regering had bevestigd dat de sociale communicatiemiddelen begrepen zijn in de door haar voorgestelde teksten (2).

Deze kwestie kwam opnieuw ter sprake tijdens de vergadering van de Senaat, waar twee leden aan artikel 4 een 18° wilde toevoegen, luidend als volgt : "18° de culturele aspecten van de pers en van de sociale communicatiemiddelen". Zij trokken hun amendement in nadat een ander lid aan de conclusie van het debat in de commissie had herinnerd en nadat de Minister van de Vlaamse Gemeenschap erop gewezen had dat bepaalde elementen (steun voor de vrijwaring van de opiniepers) nationaal moeten blijven maar de culturele aspecten tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen behoren (3).

3.2.3. Bij wijze van conclusie moet worden vastgesteld dat de Vlaamse Gemeenschap bevoegd is voor :

- radio en televisie, daarin begrepen de kabeldistributie en de niet-openbare radio's, maar met uitzondering van

  - de mededelingen van de nationale Regering,

.../...

---

(1) Gedr. St. Senaat 434 (1979-1980), nr 2, blz. 104-105.

(2) Gedr. St. Senaat 434 (1979-1980), nr 2, blz. 105.

(3) P.H. Senaat, 30 juli 1980, blz. 2305-2306.

- de handelspubliciteit,
- de toewijzing en de gebruiksvoorwaarden van de frequenties,
- de etherpolitie, zoals onder meer bepaald door de wet van 30 juli 1979 betreffende de radioberichtgeving,

voor welke materies de nationale overheid bevoegd is gebleven;

- toneel en film, met uitzondering van de economische reglementering van het filmbedrijf, het sociaal statuut van de artiesten en het personeel, de strafwetgeving betreffende de bescherming van de openbare zeden en de jeugdbescherming;
- sommige aspecten van het boek, zoals verspreiding van de literatuur in binnen- en buitenland, het zogenaamde wettelijk depot, dit wil zeggen het verplicht neerleggen van een of meer exemplaren bij een door de overheid aan te wijzen instelling;
- bibliotheken, discotheken, cinematheken alsmede de databanken die culturele gegevens bevatten.

De Vlaamse Gemeenschap heeft echter geen bevoegdheid met betrekking tot de schrijvende pers; zowel de parlementaire voorbereiding van de wet van 21 juli 1971 als die van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 zijn ter zake overduidelijk.

Wat de nieuwe technologieën op het stuk van gegevensverwerking betreft, zal een onderzoek van geval tot geval vereist zijn. Doch nu al kan worden gezegd dat teletekst, dit is een procédé waarbij omroeporganisaties samen met hun televisiesignaal letterboodschappen meezenden welke ieder bezitter van een tv-toestel met ingebouwd of toegevoegd decodeerapparaat op zijn scherm kan krijgen, televisie is en dus eveneens tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen behoort.

.../...

3.3. Wanneer, om voor de hand liggende redenen, er inhoudelijk een nauw verband moet bestaan tussen de opdracht van de op te richten Mediaraad en de bevoegdheden van de organen welke die raad van advies zal moeten dienen, dan wil zulks nog niet zeggen dat bij de uitoefening van die opdrachten geen aangelegenheden mogen worden betrokken die niet behoren tot de bevoegdheid van die organen.

Twee overwegingen van praktische aard pleiten alvast voor een minder strenge opvatting :

- Het voeren van een samenhangend beleid, en dus ook het verstrekken van advies met het oog op het ontwerpen van dat beleid, vergen zeer dikwijls dat in de oordeelsvorming elementen worden betrokken die in rechte tot de bevoegdheid van een andere overheid behoren. Dit is des te meer het geval wanneer, zoals in casu, het gaat om een materie die, niettegenstaande haar inhoudelijke sterke samenhang, tot de bevoegdheid van onderscheiden en van elkaar volledig onafhankelijke politieke entiteiten behoort.

- Voorlichting omtrent aangelegenheden die weliswaar niet tot hun bevoegdheid behoren maar daar inhoudelijk toch sterk mee verwant zijn, kan voor de Vlaamse Raad en de Vlaamse Executieve van belang zijn bij de beoordeling van de vraag of bepaalde initiatieven die de bevoegde overheid ter zake zou nemen, niet van aard zijn een belangenconflict te doen ontstaan.

Vanuit een juridisch standpunt kan er in beginsel geen bezwaar worden ingebracht tegen het feit dat de ontworpen Mediaraad in zijn adviezen aangelegenheden zou te berde brengen die

buiten de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap vallen, daar het ontwerp op het vlak van het materiële recht aan die adviezen geen enkel rechtsgevolg verbindt en zij dus uiteraard geen miskenning zullen kunnen meebrengen van de tussen het Rijk, de Gemeenschappen en het Gewest tot stand gebrachte bevoegdheidsverdelingen.

Het spreekt echter vanzelf dat de Vlaamse Raad en de Vlaamse Executieve bij het treffen van regelingen of het nemen van beslissingen die zouden zijn geïnspireerd door adviezen van de ontworpen Mediaraad, de bedoelde bevoegdheidsverdeling wel degelijk strikt in acht zullen moeten nemen.

Ook zou het weinig passend zijn dat een adviesorgaan dat door de overheid wordt opgericht en waarvan de zienswijze derhalve onbetwistbaar met een zeker moreel gezag zal zijn bekleed, meningen over beleidsvragen zou uitbrengen die niet op een voldoende wijze verband houden met de bevoegdheden van de betrokken overheid. Zo zou het, bijvoorbeeld, onaanvaardbaar zijn dat de ontworpen Mediaraad een advies zou uitbrengen over het statuut van de beroepsjournalist in het algemeen, daar, zoals hoger aangetoond, de geschreven pers tot de bevoegdheid van de nationale overheid is blijven behoren. Maar - om bij hetzelfde voorbeeld te blijven - niets zou daarentegen de Mediaraad beletten om in een advies over het statuut van de radio- en televisiejournalisten daarmee verband houdende beschouwingen te wijden aan het statuut van de journalisten van de geschreven pers of aan het statuut van de journalisten in het algemeen.

.../...

Termen die duidelijk de bevoegdheidssfeer van de Vlaamse Gemeenschap te buiten gaan (zoals "mediabeleid in de ruimste zin", "de geschreven pers"), late men uit de omschrijving van de opdracht van het ontworpen adviesorgaan (artikel 2, §§ 2 en 3) weg, te meer dat er in die omschrijving verder uitdrukkelijk wordt gesteld dat de bedoelde raad "(zich) tevens kan ... beraden over andere media voor zover deze verband houden met haar eerste opdracht (lees : met zijn opdracht)".

4. Juridisch statuut van de op te richten Mediaraad.

Het bepaalde in artikel 4 van het ontwerp wekt de indruk dat het de bedoeling is aan de Mediaraad de rechtspersoonlijkheid te verlenen. Dat zou dan echter door een uitdrukkelijke bepaling moeten gebeuren. In dat geval zou bovendien artikel 13, § 3, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen op de Mediaraad van toepassing zijn en zou dientengevolge in het ontwerp moeten worden bepaald in welke van de drie categorieën van instellingen ingesteld bij de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut de Mediaraad wordt ingedeeld.

Wordt aan de Mediaraad daarentegen geen rechtspersoonlijkheid verleend, dan zullen, overeenkomstig artikel 13, § 2, van de voormelde bijzondere wet van 8 augustus 1980, de wetten van 15 mei 1846 en 28 juni 1963 op de Rijkscomptabiliteit erop van toepassing zijn. Wegens de aard van zijn opdracht zou de Mediaraad dan te beschouwen zijn als een dienst van algemeen bestuur in de zin van artikel 1, a, van de voormelde wet van 28 juni 1963, met het gevolg dat hem met toepassing van artikel 3, tweede lid, van dezelfde wet alleen "bepaalde ontvangsten"

.../...

zouden kunnen worden toegekend. De giften (lees : schenkingen en legaten), de opbrengst van de verkoop van eigen publicaties en de vergoeding van diensten, opgesomd in artikel 4 van het ontwerp, zouden voor een dergelijke regeling in aanmerking kunnen komen, de toekenning van een dotatie echter niet. Die ontvangsten en hun aanwending zouden overeenkomstig de genoemde wetsbepaling bovendien moeten worden ingeboekt in een afzonderlijke sectie van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

De artikelen 4, 5 en 6 van het ontwerp moeten in het licht van die beschouwingen worden herwerkt.

In aansluiting op de opmerking 1, dient er ook nog te worden op gewezen dat, gelet op de voorschriften van de artikelen 9 en 13, § 1, van de reeds eerder vermelde bijzondere wet van 8 augustus 1980, de toekenning van rechtspersoonlijkheid aan de Mediaraad of de toewijzing van bepaalde ontvangsten enkel bij decreet zou kunnen gebeuren.

III. ONDERZOEK VAN DE TEKST.

Opschrift.

Het opschrift zou beter luiden : "Ontwerp van decreet houdende oprichting van de Vlaamse Mediaraad (of : van de Mediaraad van de Vlaamse Gemeenschap)".

Indieningsbesluit.

Het ontwerp moet worden ingediend in de vorm van een indieningsbesluit. De Voorzitter van de Executieve moet worden betrokken bij de voordracht en de ondertekening van dat besluit, alsmede bij de indiening ervan bij de Vlaamse Raad.

.../...

Artikelen 2 en 3.

1. Het is overbodig artikel 2 in paragrafen in te delen. De diverse bepalingen zouden echter wel rationeler als volgt kunnen worden samengebracht :

- in een eerste artikel : de inhoud van artikel 2, § 1;
- in een tweede artikel : de inhoud van artikel 2, §§ 2 en 3;
- in een derde artikel : de inhoud van artikel 2, § 4, en artikel 3.

De bepaling van artikel 2, § 5, hoort thuis in hoofdstuk V.

2. In paragraaf 2 leze men "op verzoek van de Vlaamse Executieve of van de Vlaamse Raad". Het gebruik van het voegwoord "of" sluit de cumulatieve raadpleging door de Executieve en de Raad niet uit.

3. De redactie van de paragrafen 2 en 3 moet worden herwerkt in het licht van de hiervoren geformuleerde algemene opmerkingen. Zoals reeds gezegd, dient o.m. de term "mediabeleid in de ruimste zin" te worden vervangen en de term "geschreven pers" te worden geschrapt. Het te vage begrip "nieuwe informatiemiddelen" moet worden gepreciseerd.

4. In paragraaf 4 moet een regeling worden getroffen voor het geval dat de overheid die om een advies verzoekt en de Mediaraad het niet eens kunnen worden over de termijn waarbinnen het advies zal moeten worden gegeven, alsmede voor het geval dat de overeengekomen of opgelegde termijn niet in acht wordt genomen.

.../...

Artikelen 4, 5 en 6.

Zoals reeds gezegd, zullen deze bepalingen moeten worden aangepast, naargelang aan de Mediaraad al dan niet de rechtspersoonlijkheid wordt verleend.

De toewijzingen van bevoegdheden aan een lid van de Executieve, in de artikelen 4 en 5, moeten worden vervangen door een toewijzing aan de Executieve, daar luidens de artikelen 69 en 74, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 de Executieve haar bevoegdheden collegiaal uitoefent en het alleen aan haar toekomt sommige van die bevoegdheden aan haar leden te delegeren. Dezelfde opmerking geldt uiteraard ook voor de artikelen 8, 17, 18 en 20 van het ontwerp.

Welke juridische vorm er ook aan de Mediaraad wordt gegeven, de rechtspositie van het "comité van experten" vermeld in artikel 6, zal in het ontwerp nader moeten worden bepaald.

Artikel 7.

De bepalingen van dit artikel betreffende de respectieve opdrachten van de algemene vergadering en de afdelingen horen niet thuis in het hoofdstuk betreffende de "Samenstelling". Men brenge ze over naar het hoofdstuk "Werking".

Uit die bepalingen zou ook duidelijker moeten blijken of de afdelingen al dan niet adviezen kunnen uitbrengen zonder tussenkomst van de algemene vergadering.

.../...

Artikel 8.

Ook de bepalingen van dit artikel laten aan duidelijkheid veel te wensen over.

Vaststaat dat de Vlaamse Executieve de leden van de algemene vergadering benoemt (eerste lid, eerste zin).

Maar daarnaast bepaalt het tweede lid dat de Executieve de lijst opmaakt "van de verenigingen en instellingen die in de bepaalde afdelingen zullen zetelen"; volgens het laatste lid duiden die verenigingen dan "het hen toegekend aantal gemandateerden in de bepaalde afdelingen aan".

Mag hieruit worden afgeleid dat de afdelingen niet worden samengesteld uit leden van de algemene vergadering ? En zo dat het geval is, beperkt de rol van de verenigingen en instellingen zich dan tot het voordragen van kandidaten met het oog op benoeming door de Executieve, of zijn het de verenigingen en instellingen zelf die hun vertegenwoordigers in de afdelingen aanwijzen ?

Het ware goed in artikel 7, of in een tussen de artikelen 7 en 8 in te voegen artikel, duidelijk de samenstelling van de algemene vergadering en de afdelingen te bepalen. In dat artikel zou de laatste volzin van artikel 8, eerste lid, kunnen worden verwerkt en er zou ook kunnen uit blijken dat de voorzitter van de algemene vergadering buiten de personen bedoeld in artikel 8 wordt gekozen, iets wat in de huidige redactie van het ontwerp slechts indirect uit artikel 12 blijkt. Die bepaling zou ook derwijze moeten worden geformuleerd dat eruit zou blijken of de personen die"omwille van hun deskundigheid" in de Mediaraad zullen worden benoemd al dan niet als

.../...

lid te beschouwen zijn voor de toepassing van de artikelen 19 (stemrecht) en 15 (aanwezigheidsquorum). Artikel 8 zou dan uitsluitend kunnen worden voorbehouden voor de wijze van benoeming van de leden van de algemene vergadering en de afdelingen die de verenigingen en instellingen vertegenwoordigen.

Artikel 9.

Deze bepaling is juridisch overbodig, daar de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt reeds uit zichzelf toepasselijk is op de hier bedoelde benoemingen.

Artikelen 10 en 11.

De bepalingen van deze artikelen neme men op in één enkel artikel.

Als het de bedoeling is dat de voorschriften van de artikelen 10 en 11 ook gelden voor de personen die "omwille van hun deskundigheid" in de Mediaraad worden benoemd, zou zulks duidelijker uit de tekst moeten blijken.

In het tweede lid van artikel 11 schrappe men de woorden : "van het decreet".

.../...

Artikelen 12 en 13.

Ook deze artikelen versmelte men tot één enkel artikel.

De bepaling betreffende het stemrecht van de voorzitter dient, samen met artikel 19, in artikel 15 (na schrapping van de paragraaftekens) als eerste lid te worden opgenomen.

Artikel 13 is inhoudelijk en taalkundig aan een ernstige herwerking toe. Wat bedoelt men met "andere functies" ?

Ook rijst de vraag of de desbetreffende verkiezingen per afdeling dan wel door de algemene vergadering zullen gebeuren. Ten slotte kiest men geen "voorzitterschappen", noch "functies", maar wel voorzitters en titularissen van functies.

Artikel 14.

Dit artikel bepaalt niet wie het reglement van orde (term die te verkiezen valt boven die van huishoudelijk reglement) vaststelt, de Executieve of de algemene vergadering. In de laatste veronderstelling, zal men zich ook moeten afvragen of het niet wenselijk is het reglement aan de goedkeuring van de Executieve te onderwerpen.

Artikel 15.

Het is niet gebruikelijk een korte tekst in paragrafen in te delen.

.../...

In paragraaf 2 schrijve men : "Indien dit quorum niet wordt bereikt, kan ...".

Artikel 17.

Bij het tweede lid van deze bepaling rijst de vraag of de afdelingen ook niet moeten kunnen worden bijeengeroepen door de voorzitter van de algemene vergadering.

Artikel 19.

Zoals reeds gezegd, hoort deze bepaling beter thuis in artikel 15.

Hoofdstuk VI.

De artikelen 20 en 21 brenge men over naar hoofdstuk V.

Het is niet duidelijk of de "deskundigen" waarvan sprake in artikel 21 al dan niet dezelfde personen zijn als de "experten" vermeld in artikel 6. De memorie van toelichting zou hieromtrent uitleg moeten verstrekken. Wanneer het in beide gevallen om dezelfde personen gaat, zou dezelfde terminologie moeten worden gebruikt.

Ten slotte lijkt er geen reden voorhanden te zijn om af te wijken van het gemeen recht inzake de inwerkingtreding van het decreet, zodat artikel 22 kan vervallen.

De kamer was samengesteld uit

de Heren :	G. BAETEMAN,	kamervoorzitter,
	Gh. TACQ,	staatsraden,
	J. NIMMEGEERS,	
	G. VAN HECKE,	assessoren van de
	S. FREDERICQ,	afdeling wetgeving,
Mevrouw :	S. VAN AELST,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. J. VERMEIRE, auditeur.

DE GRIFFIER, DE VOORZITTER,

S. VAN AELST. G. BAETEMAN.